

Wat houdt iemand tegen om een opleiding te volgen?

Samenvatting belangrijkste bevindingen

Begin 2015 voerde het OFO in samenwerking met de ULC een vragenlijstonderzoek uit bij ambtenaren die in 2014 geen opleiding gevolgd hadden bij OFO. De belangrijkste drie onderzoeksvragen waren:

- Wat zijn de redenen waarom mensen geen opleiding volgen?
- Wat zijn de redenen waarom ambtenaren geen opleiding bij OFO volgden?
- Wat heeft een invloed op het al dan niet volgen van een opleiding?

Deelnemers

Een groep met 1800 ambtenaren onder de 40 jaar niveau A en B die in 2014 geen opleiding bij OFO volgden werd uitgenodigd om deel te nemen aan het onderzoek.

In totaal namen 465 deelnemers deel aan de enquête, 173 volgden wel een opleiding het voorbije jaar, 285 volgden geen opleiding het voorbije jaar. Onderstaand een overzicht van de kenmerken van de steekproef.

	Avez vous suivi une formation en 2014 ?	
	Non	Oui
<u>Sexe</u>		
Homme	141	100
Femme	144	73
Totaal	285	173
<u>Niveau</u>		
A	150	86
B	130	85
Onbekend	5	2
Totaal	285	173
<u>Age</u>		
25-30 ans	43	27
31-35 ans	126	76
+ que 35 ans	116	70
Totaal	285	173
<u>Taal</u>		
Frans	172	76
Nederlands	120	97
Totaal	285	173

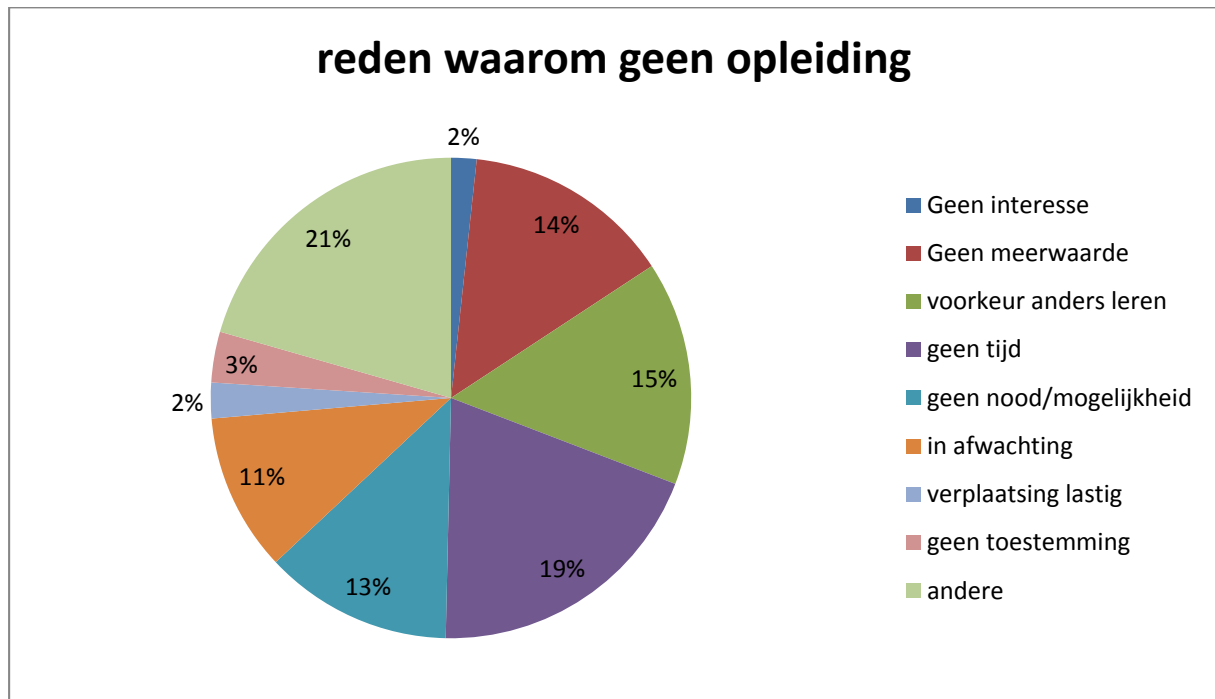
Tabel 1. Overzicht belangrijkste kenmerken steekproef.

In de tabel blijkt dat er weinig verschillen bestaan tussen de verschillende groepen. Het enige significant effect dat werd gevonden was bij de taalgroep: van de Franstaligen heeft 69% geen enkele opleiding gevolgd het voorbije jaar, bij de Nederlandstaligen was dit 55%.

Resultaten

Waarom volgen ambtenaren geen opleiding

Het eerste doel was om na te gaan waarom ambtenaren geen opleiding hadden gevolgd het voorbije jaar. Onderstaande figuur geeft een overzicht van de redenen.

Figuur 1. Redenen waarom respondenten geen opleiding volgen.

De redenen om geen opleiding te volgen zijn divers. Vooral een gebrek aan tijd, een voorkeur om op een andere manier te leren of het niet inzien van de meerwaarde van een opleiding worden het meest aangegeven als reden om geen opleiding te volgen.

Waarom komen ambtenaren niet naar OFO

Aan diegenen die wel een opleiding volgden, werd gevraagd waarom ze die opleiding niet bij OFO volgden. Onderstaande figuur geeft de redenen weer.

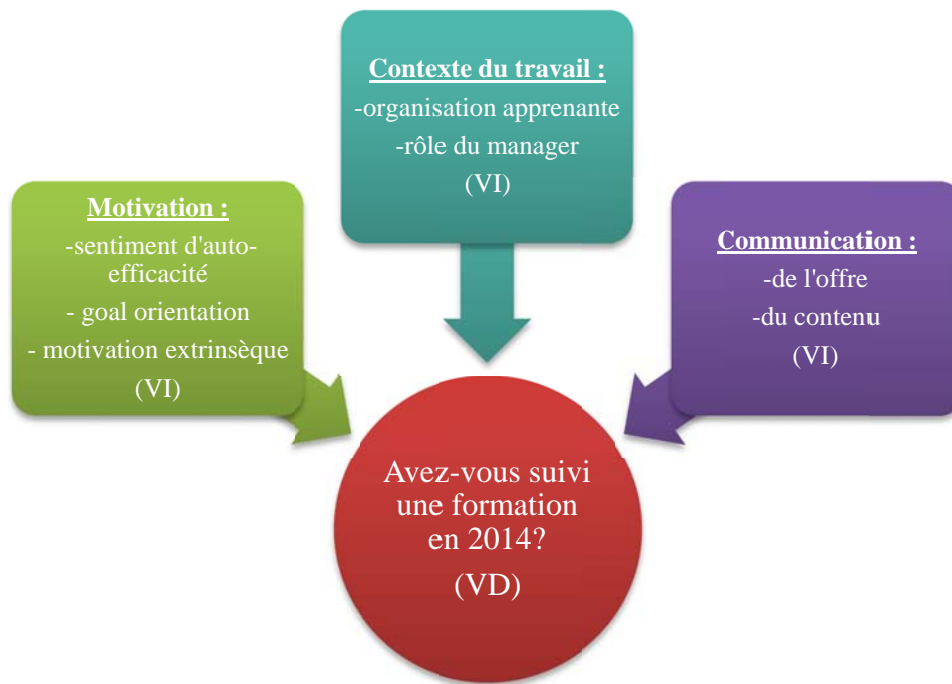

Figuur 2. Redenen waarom respondenten niet naar OFO komen.

Bijna een kwart van de respondenten gaf aan dat de opleidingen bij OFO niet specifiek genoeg zijn. Opvallend is ook dat 16% aangeeft niet op de hoogte te zijn van het aanbod. Verder geeft 12% aan dat Brussel te veraf ligt van hun werkplek. Een groot deel haalt ook de problemen aan, die gelinkt zijn aan de wachtlijsten: te lange wachttijd, het niet op voorhand kennen van de data of op de wachtlijst, ingeschreven maar nog niet uitgenodigd.

Wat heeft invloed op al dan niet volgen van opleiding

Masterstudente Aude Courtois (UCL) onderzocht welke factoren een invloed kunnen hebben op het al dan niet volgen van een opleiding. Deze factoren werden ingedeeld in 3 categorieën: motivatie, organisationele factoren en communicatie. Onderstaande figuur geeft aan welke aspecten werden gemeten bij elk van de factoren.

Figuur 3. Factoren die een invloed kunnen hebben op het volgen van een opleiding.

Motivatie

Voor motivatie werd geen effect gevonden auto effectiviteit. Dat wil zeggen dat meer vertrouwen in de eigen competenties niet noodzakelijk de kans op het volgen van een opleiding vergroot. Er werd wel een effect gevonden van goal orientation. Hoe groter de kansen op herkenning na het volgen van een opleiding en hoe meer men zin heeft om de eigen kennis te vergroten, hoe groter de kans op het volgen van een opleiding. Eveneens werd een effect gevonden van extrinsieke motivatie: hoe meer een opleiding kansen geeft op promotie of geldelijke voordelen, hoe groter de kans op het volgen ervan.

Context

Voor de werkcontext werd onderzocht of ondersteuning door de chef of werken in een lerende organisatie een invloed had op het volgen van een opleiding. Beiden bleken echter niet significant.

Communicatie

Tot slot werd bekeken of diegenen die een opleiding hadden gevolgd het OFO andere communicatiekanalen gebruiken dan diegenen die geen opleiding hadden gevolgd. Er werd geen effect gevonden. Bovendien is het al dan niet volgen van een opleiding niet gelinkt met de manier waarop de inhoud van de opleiding wordt gecommuniceerd.

Conclusies en aanbevelingen

Gezien de specificiteit van de steekproef (hoogopgeleide ambtenaren <40 jaar) kunnen de resultaten niet zomaar worden veralgemeend en moeten de resultaten met de nodige omzichtigheid worden geïnterpreteerd. De rol van de chef in het leerproces bijvoorbeeld zal bij hoger opgeleiden mogelijk minder belangrijk zijn dan bij lagere niveaus.

Toch kunnen we op basis van dit onderzoek een aantal zaken concluderen:

- Slechts een zeer klein aantal respondenten geeft aan geen interesse te hebben in opleiding in het algemeen of in opleidingen bij OFO. De uitdaging zal eerder liggen in het beantwoorden aan de behoeftes, eerder dan aan het opwekken van interesse voor opleidingen.
- Tijdsgebrek en de voorkeur om op een andere manier te leren zijn belangrijke belemmeringen voor het volgen van een opleiding. Andere leervormen, waar mensen tijdsafhankelijk kunnen leren worden hierdoor een belangrijk.
- Een deel geeft aan geen meerwaarde te zien in een opleiding of geen behoefte te hebben. Tonen van de meerwaarde van de opleiding kan dus voor sommige ambtenaren erg belangrijk zijn. Mogelijkheden zijn om de meerwaarde aan te tonen in de opleidingsfiche, door getuigenissen aan het woord te laten, door op voorhand duidelijk te zijn over datgene wat de deelnemers aan een opleiding kunnen verwachten.
- Een kwart komt niet naar OFO omdat de opleidingen niet specifiek genoeg zijn. Het kan dus belangrijk zijn om de doelstellingen in de opleidingsfiches zo concreet mogelijk te maken of om de opleiding zelf zo specifiek mogelijk te omschrijven. Deze groep zal misschien ook eerder geneigd zijn om een korte heel specifieke module te volgen eerder dan een heel algemene opleiding.
- Ruim 16% zegt niet op de hoogte te zijn van het aanbod van het OFO. Er moet verder bekeken worden over welke groep dit gaat. Er werden indicaties gevonden in de data dat niveau B en de Nederlandstaligen dit wat meer aangaven, maar de organisatie werd niet bevraagd en de aantallen waren vrij klein om definitieve conclusies te trekken. De enige conclusie is dat de informatie die wordt verspreid over het aanbod van het OFO niet wordt opgepikt door een deel van de potentiële deelnemers.
- De belangrijkste motivatoren om een opleiding te volgen liggen eerder extern: de nood aan erkenning en de kansen op promotie en geldelijke voordelen hebben een grote invloed op het volgen van een opleiding. Dit sluit aan bij punt 3, het belang van de meerwaarde te tonen van een opleiding voor de carrière.

Referentie

Courtois, A. (2015). La participation des fonctionnaires aux formations – enjeux motivationnels, contextuels et communicationnels. Mater thesis UCL.